

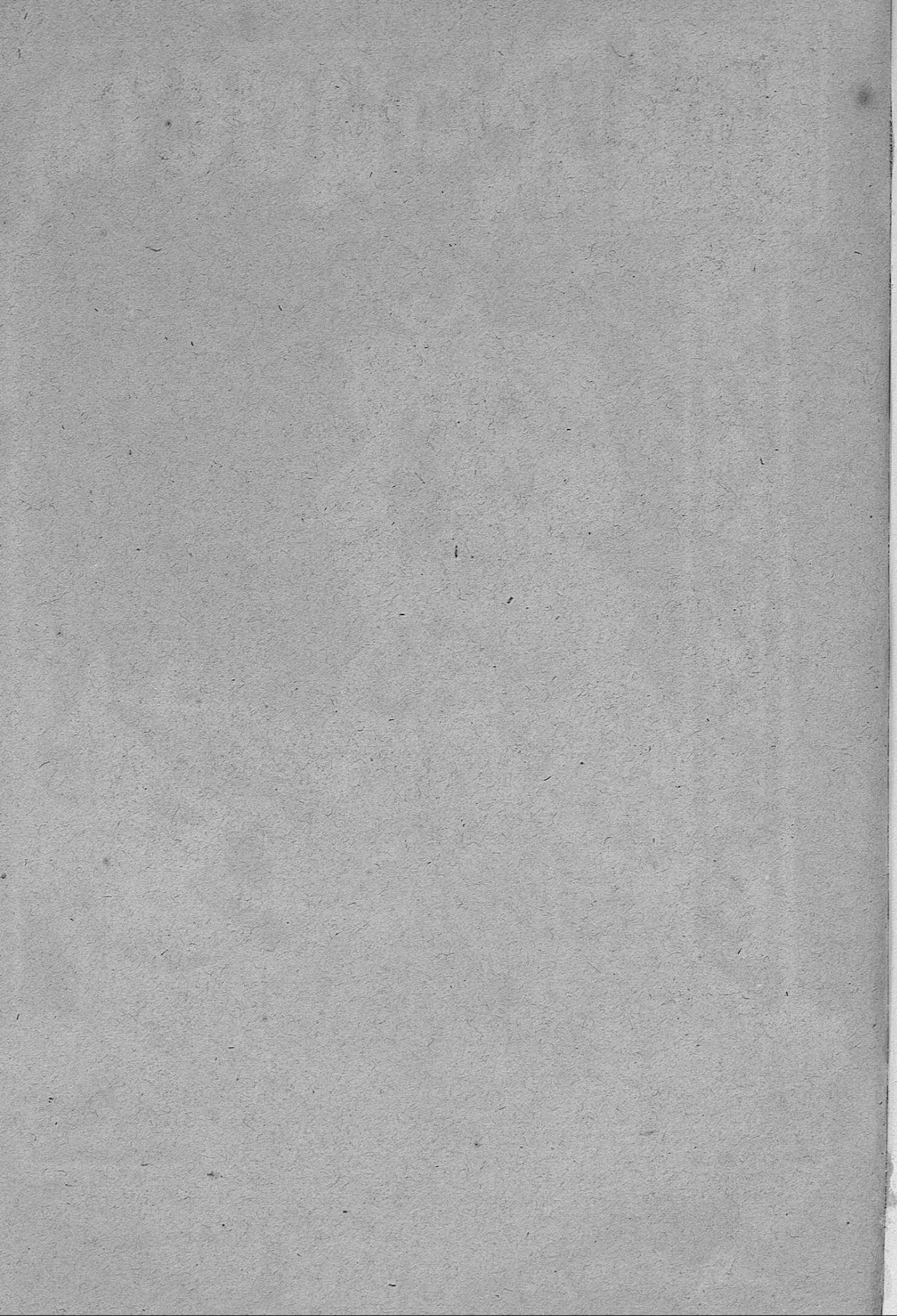
D

ROQUETA

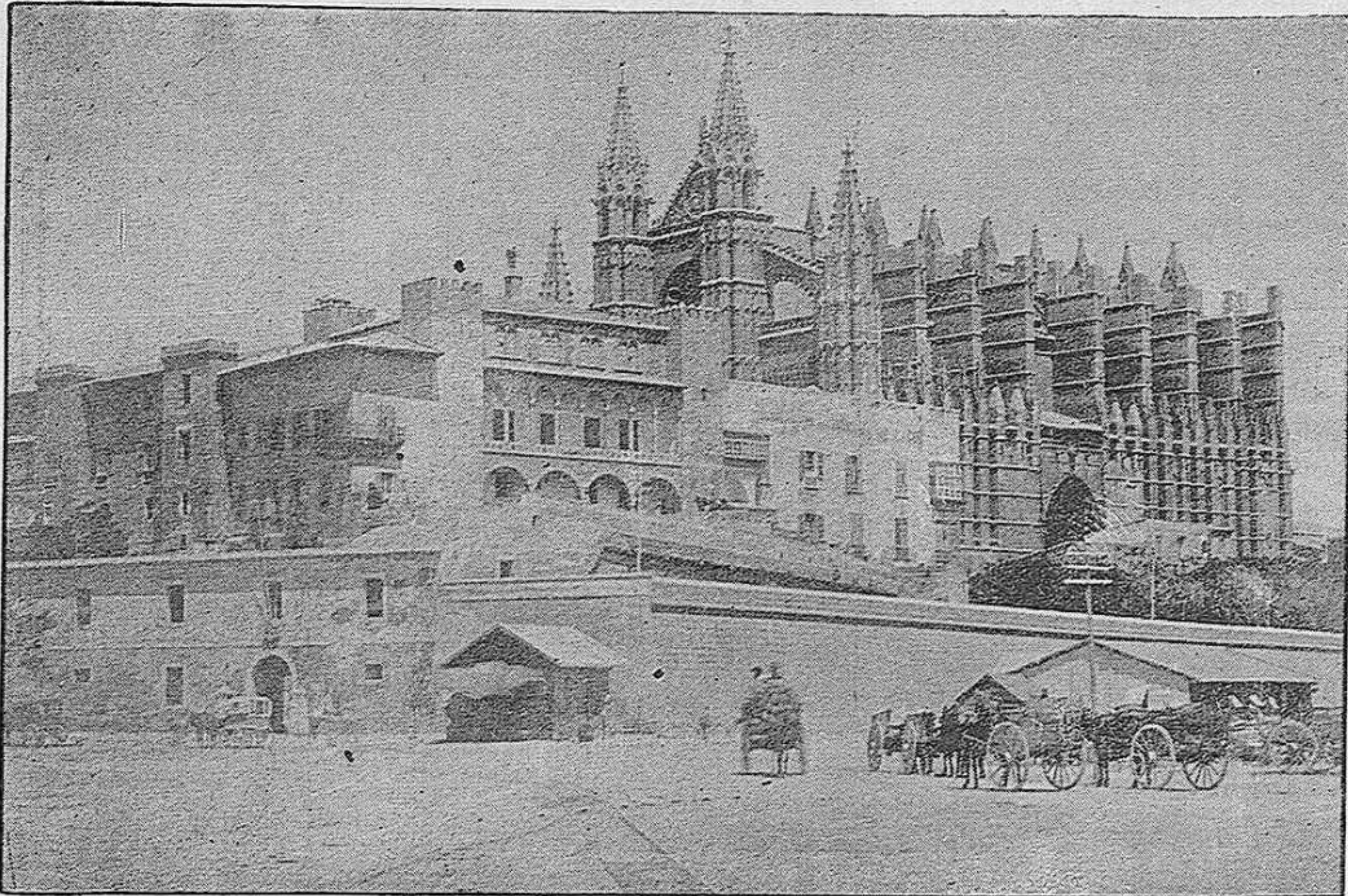

PREU 0'30 ps

R. L. W. N. A. S.

La Seu de Mallorca

La Seu vista desde sa badía.

TAN bon punt, venint de «tóra» s'ovira guaitam dins la badía de Palma se 'ns presenta el panorama d'un inmens anfiteatre format per la serra del N., estesa, per un efecte de perspectiva, fins al Llevant y lligada amb les estribacions de *Galatzó* pel Mestral y amb les del *Puig de Randa* per la banda del S.

Demunt el fondo blau-cendrós de la cordillera apareix la silueta de l'antiga y polenta capital del Reine de Mallorca, estenentse amb graciosa escampadissa y reposant amb confiança infantivola, sota l'ombra sagrada y protectora de sa majestuosa Catedral.

De tot d'una crida l'atenció la gegantina mole d'aquest monument insigne de la pietat dels nostres reys y deis nostres avis.

Axí com ens acostam, s'aclarexen les tinctes borroses del quadro, se dibuxen amb precisió els perfils y 's presenten netes y clares les línies de l'inmensa fábrique.

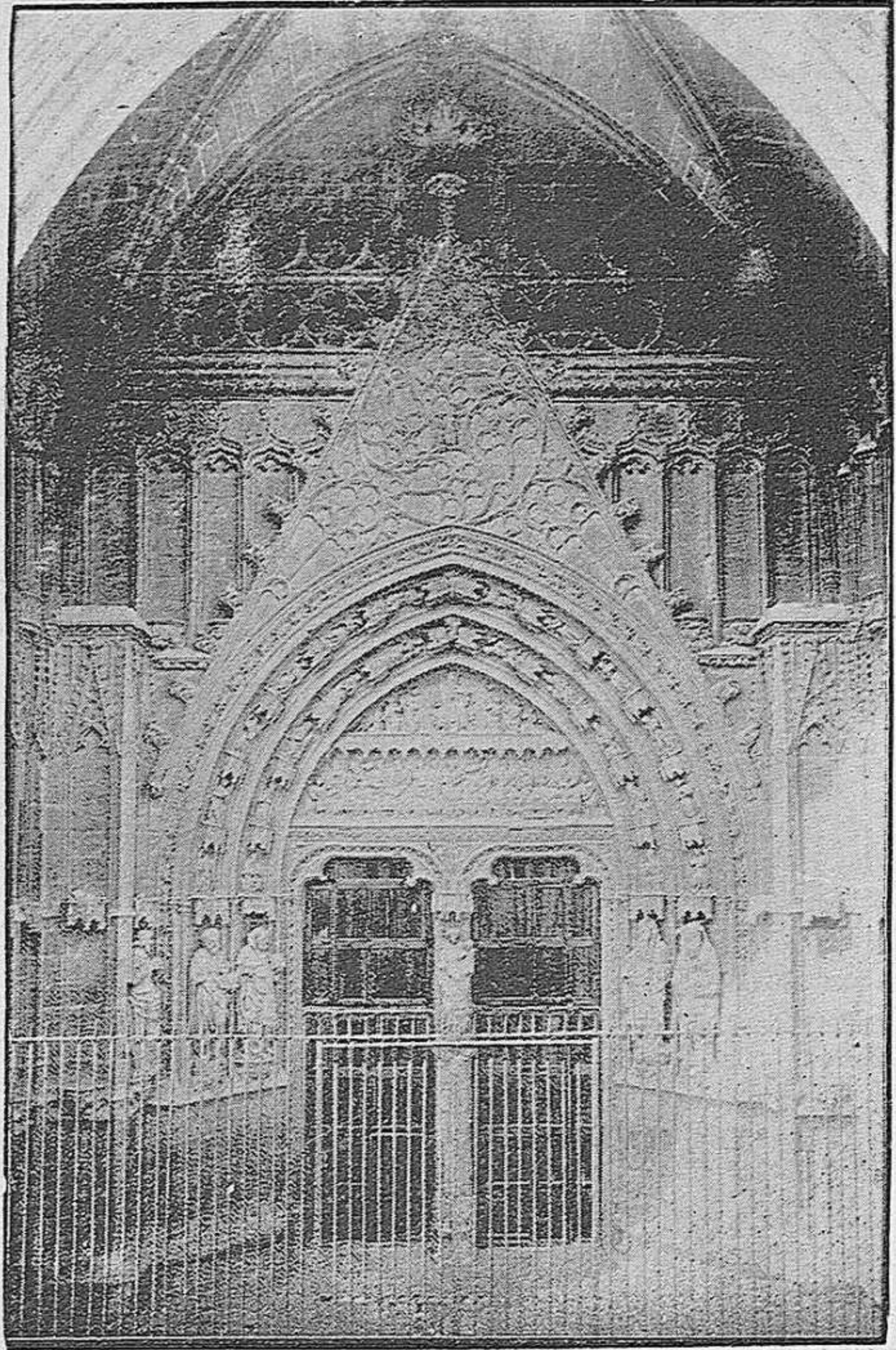
Pot ser, en dies de maror, y per la polsegüina qu'axequen a sos peus les ones que s'hi rebaten amb furia, y escampa per ses altures la pluja que 'ls atupa; o be quant un la contempla a la claror duptosa del crepuscle, qu'aparesque un buch disforjo; o, amb sos arbotants inmensos, un costellam de gegantina canavera. Pero de bell de día la multitud de botarells piramidals y arbotants li donen un aspecte agradable y no obstant sa rónega nuesa, la fan apareixer que de cresta ría y elegantement decorada: bella propietat, diu En Piferrer, de l'arquitectura gòti-

que, la de convertir amb lo millor adorno dels edificis lo que no mes estava destinat al seu sosteniment.

Assentada «a la vora de la mar» demunt un terraple batut continuament per les ones s'alsa la majestuosa Catedral en el lloch mateix qu'ocuparia provablement l'antiga mesquita de l'Almudayna. Su devant y separat per una plasseta s'hi veu el Palau dels Xechs de Mallorca, mansió desd'allavors de l'autoritat superior del petit Reine Balearich. La proximitat d'abdós monuments constitueix un simbol august de les respectives missions de les institucions que representen. No sembla sino que l'autoritat humana s'arredossa baix de la protecció sagrada y indestructible de la Relligió, y juntes, alsantse demunt el mateix terraple de la potestat divina, únique font de l'humana, se completen y aiden mutua-ment contra les maretjades politiques o socials que sempre se son estrellades y s'estrellarán contra l'inconmovible fonament de la Relligió y de la Patria.

Ara amb lo remoreg de la mar bonansa, are amb le calma sorda precursora de la tempesta, are amb l'udoladissa de la maror sempre entona el Mediterrá, un himne etern: idilich, adulator o sublim als emblemes de la Relligió y de la Patria, ensemps que reflecteix demunt se bellugadissa superfície les arcaiques siluetes dels dos monuments. Axí també la mar humana, ja en la calma del estat normal, ja en mitx del avalot sorollós de la revolució canta les institucions representades per la Seu y l'Almudayna y sent que sa vida s'alimenta de la sava poderosa d'aquestes dues idèes. Per axò sempre se traslluexen al exterior per mes que devegades baix d'una forma borda y casi sempre exòtigue.

Bastit el colossal edifici demunt el terraple al qu'hem feta referencia enlagra fins a uns 50 m. ses atrevides arcades, alsantse la fexuga mole «mes imponent qu'airosa, mes severa que rica» mes del doble par de-

Portal gotic de la Seu.

munt els demes edificis de la ciutat. Mirant a mar presenta una hermosíssima y espayosa cara lateral amb nombroses y formidables estrebacions, fexuchs botarells y atrevits arbotants qu'en conjunt y d'enfora li donen un aspecte fantasticament majestuos. En aquesta part s'obri la porta dita del *Mirador*, joguell preciós del art ojival que pot competir amb les millors obres que produí l'Italia del sigle XIV. L'impressió que despert dins l'ánima es espiritualment bella. «No recorda, diu en Piferrer, al Deu de les justicies ni les ires celestials: dolça y delicada convida a la contemplació y a l'esperansa; la beatitud mes inefable resplendeix en el chor de sos angels, y si be es veritat que les imatges dels Apostols mostren en sa cara una calma severa, la Cena que se veu demunt el llindá recorda als homos l'acte mes gran del amor de Christo en vers de nosal-

Il·lustració Mallorquina

tres; y l'estatua de sa Mare atreu amb una expressió de suavitat afectuosíssima, y totes aquelles ojives, aquelles pilastres, aquelles definicions piramidals s'armonisen amb tanta gracia qu'es impossible devant sa contemplació no sentirse anegat de serena tendresa». ¡Llastima que tan insigne preciositat fos víctima del furor iconoclasta d'una generació impia y descreguda!

No de per totes parts presenta la Seu tan magnífich cop de vista com per la banda del Mitxjorn. El Palau de l'Almudayna pel N.O. y e's entrunyellats carrerons del voltant fins al S.E. no permeten se veja be mes que la mitad superior.

Per la part del N. y posada a la del Mirador hi ha la *Porta de l'Almoyna*, l'antich *Portal de la Seu* per aon sortí en Pere IV a un solemne passeig a cavall per la ciutat en

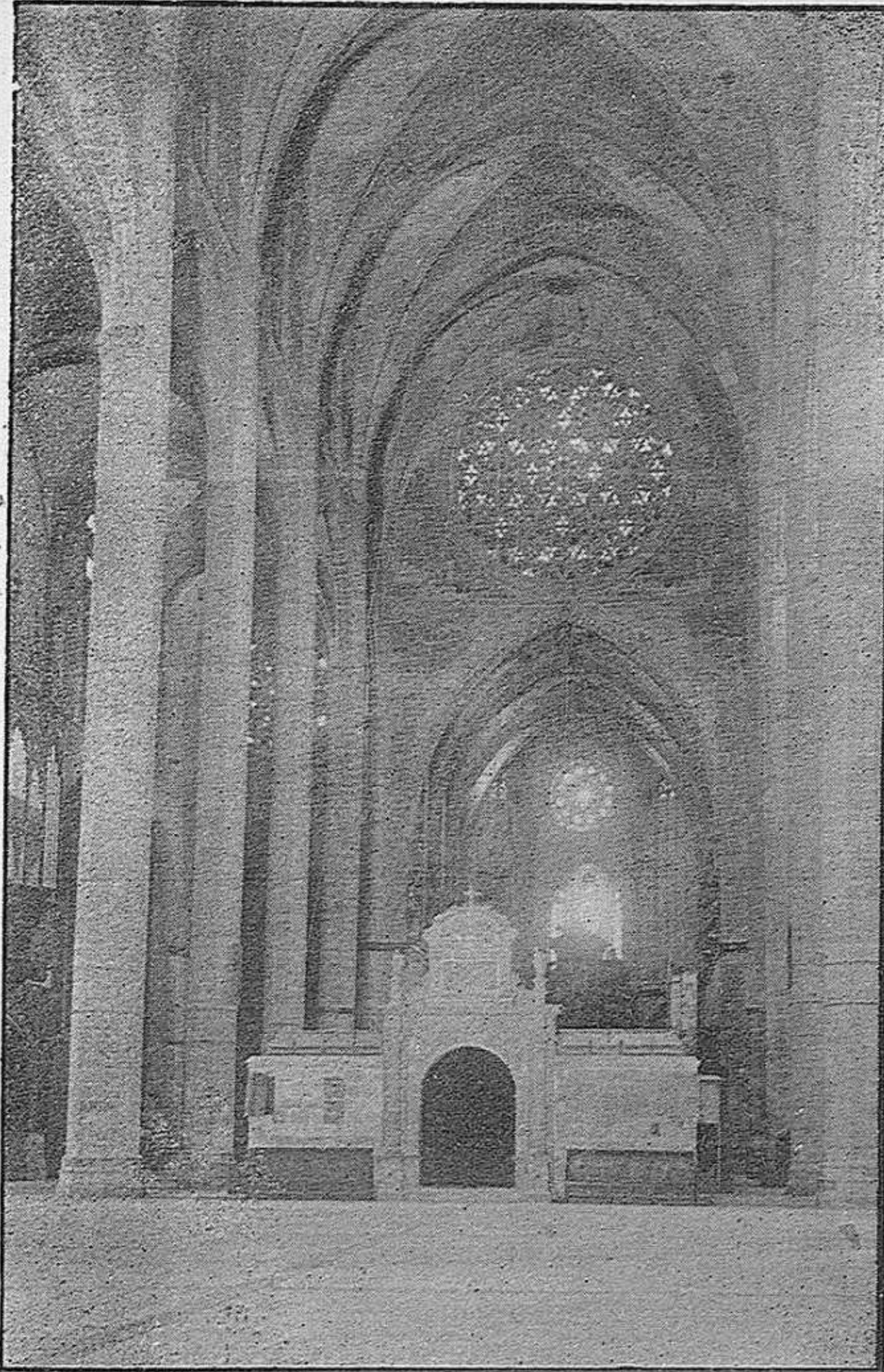
le festa de sa coronació. La sencillesa y elegancia de linies la fan interessant y agradable. Demunt una pilastre que mitxparteix el portal hi ha una imatge de l'Inmaculada.

Su ran de la porta y un poch separat de la fábrique s, axeca ample, quadrat y macis un elegant campanar. Forma tres daus: l'is el primer y acabant amb una gornissa sostenguda amb permodols; el segon no mes se distingeix del anterior en los alts y estrets finestrals que presenta en ses quatre cares; en el de mes amunt se veuen tres ordes de finestres, nou a cada costat, qu'adornen sense perjuy de la solidesa la part superior de la torre. L'edifici está coronat d'una baranda calada amb garites en el angles. Demunt de tot hi ha comensat un altre cos mes adornat y mes lleuger qu'es una llastima no s'acabi.

En el centro del frontis principal, just devant l'Almudayna s'obri el portal major. L'efecte que produeix no es desagradable, abundant els ornaments de caracter plateresch de bou gust, que li donen valor y riquesa. En la part superior hi ha l'imatge de la Verge, enrevoltada, en alts-relleus, de simbols presos de la Lletania lauratana. Quant a mitjan sigle passat se construí la nova frontera l'arquitecte conservá el portal devall un arch de gust pobrissim.

En quant al frontis principal ja 's sap qu'es una verdadera profanació del art y un atentat contra el bon gust artistich. No cal dir res de l'Academia que ho permeté, sols farem constar que la culpa es tota seva, dons no hi hagué mes remey que sometrese al criteri oficial.

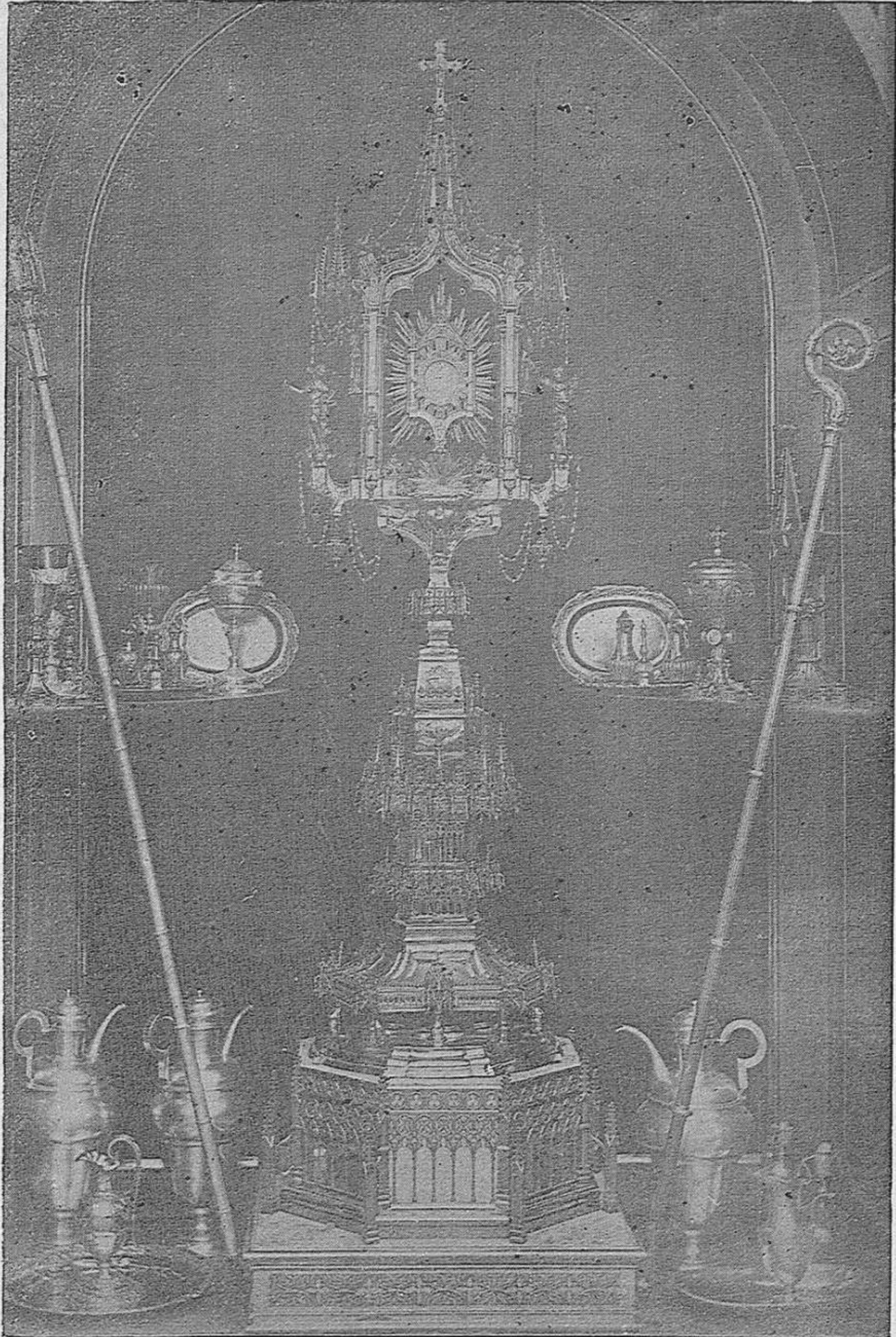
Ja es hora de qu'entrem dins el recinto de la grandiosa Basílica. Qui hi entra per primera volta, assegura En Piferrer, s'atura sorpres de cert temor relligiós y la majestat inmensa del interior acoquina qualsevol pensament de la terra y umpl l'ánima d'un ardor sublim. Tres naus atrevides amples y altíssimes s'allarguen profundament (77 m.), dividides per sèt parells de columnes elevades y molt primes; y la vista amb esglay recorr amb una ullada tot aquell grandióscop recinte, dins el cual, per lo primes, desapare-

Vista interior de la Seu.

xen les columnes devant les proporcions del conjunt. Pochs temples li guanyen en atreviment y poch son els qu'han cantat la grandesa y immensitat del Senyor amb tal

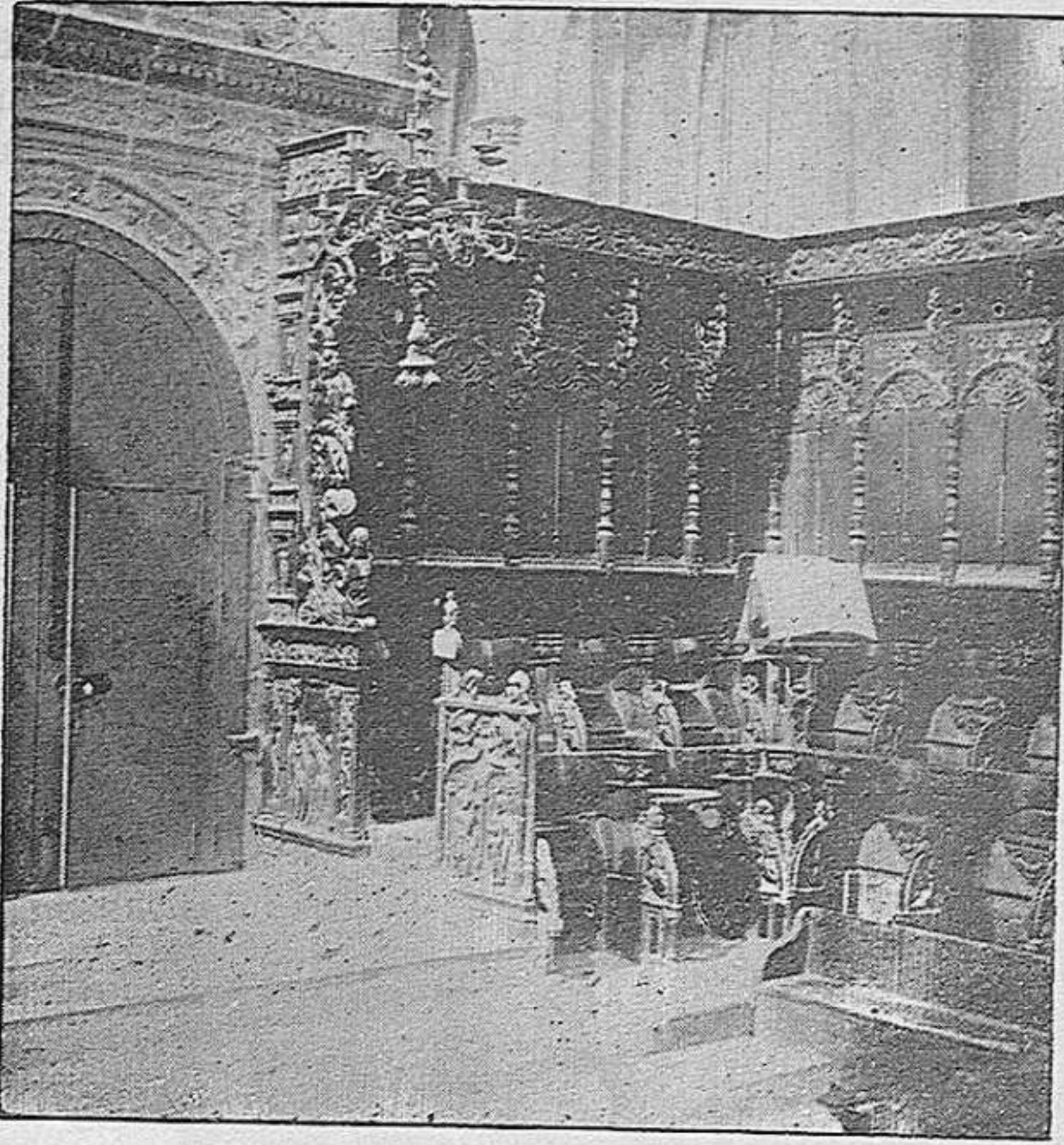
lleugeresa paredats casi tots y amb tres ubertures circulars en sa part superior que 'ls-e donen cert aire moresch. Dues colossals clareboyes, una devant y l'altre derrera

Sa custodia de la Seu.

alture de voltes, amb tal enlayrament en els archs, amb tanta lleugeresa en les columnes. Les capelles agudes y esbeltes s'enlayren a gran altura (16 m.) y demunt elles s'obrin finestrals amb la mateixa elevació y

illuminen mes clarament el temple. «L'idea general, continua En Piferrer, es gran y atrevida, la primera impressió forta y sublim, pero quant els ulls se son familiarisats amb les atrevides voltes y primes columnes

El cho de la Seu.

la trista nuesa, que reina casi per on-se-vulla, minva l' ilusió y priva al edifici d' un interès progressiu.»

Els que desde petitóns nos hem familiaritats amb les gigantines proporcions de la de la Seu, no experimentam l' efecte que tan magistralment descriu En Piferrer. No obstant, el poble, amb son sentit practich, ha compreses les dificultats que s' havien d' oposar a una construcció tan grandiosa sostenguda per demunt aquelles jonquivols y vincladisses columnes y ha inventada la tan enginyosa com absurda llegenda de que per al·lar l' edifici —el mes gran del mon bastit amb menos material, com ha dit no sé qui —fench necessari pujarlo macis, omplintlo de terra a mide qu' anava al·santse, fins que posades les claus de les voltes y resseguda ja la fábrica pogueren buidar·a. D' aquesta manera no 's necessitaren bastiments.

La nuesa escultural interior produeix una impressió freda y desagradable. Conten d' En Napoleó III que contemplant aquelles rónegues parets y columnes en quedá com admirat y preguntá, no sé si amb candor d' infant (!) o amb irónica intenció quant havien de venir el escultors.

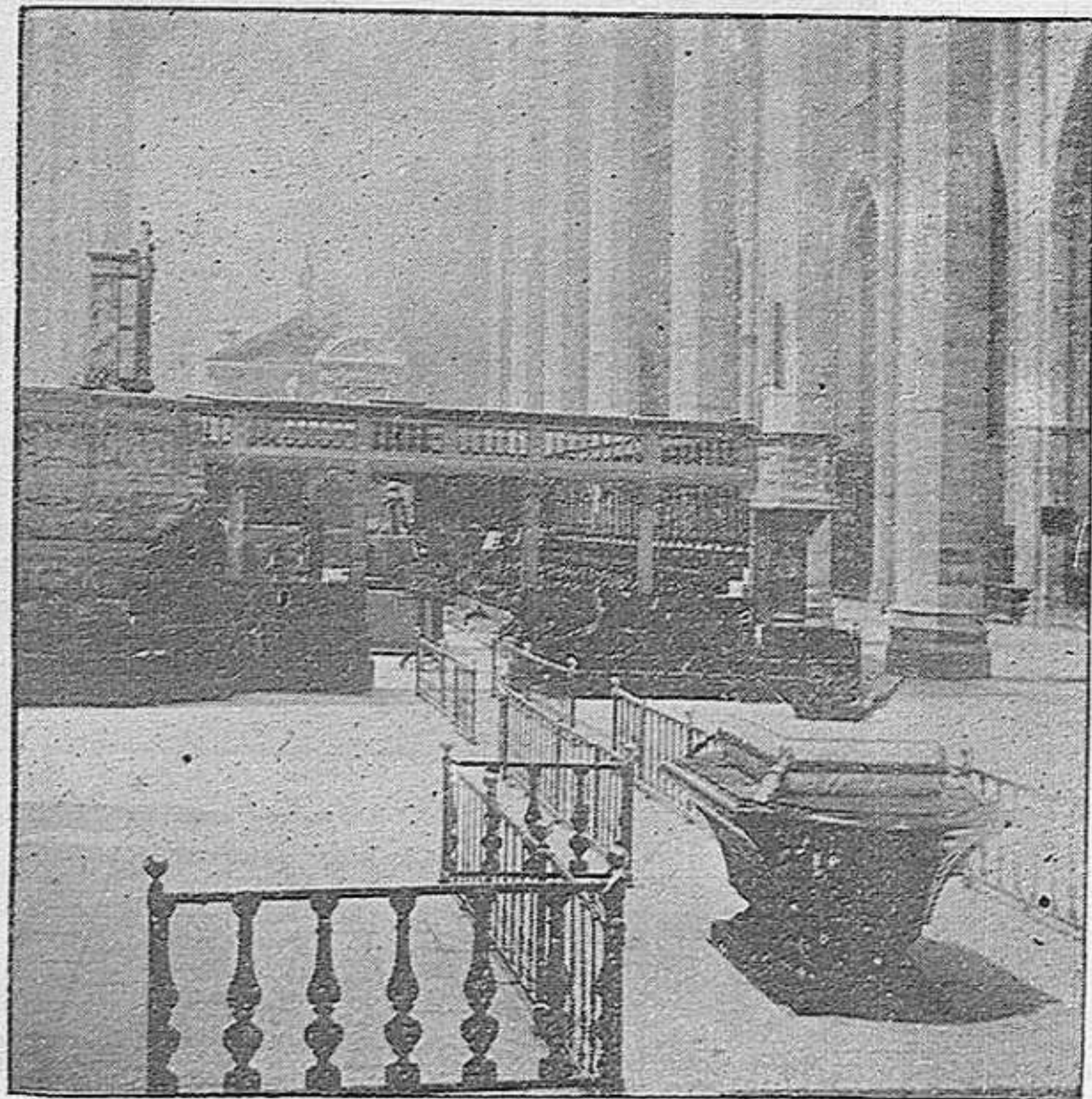
En mitx de la nau central y entre la quarta volta y la capella real, hi está emplantat el chor, amb una am-

plaria de 10 m. En la cara posterior s' hi obri una hermosa porta plateteresque notable per la bellesa y pulcritud de detalls arquitectonichs. Dins l' interior, hi corren dos ordes, per banda, de sitals de nogué, en nombre de 110, en les respaltes en els quals desplega l' autor amb gust refinadissim y amb execució perfecta els vols artistichs de sa enlayrada fantasia. La concepció sería magnífica si correspongués a l' edat d' or de l' arquitectura, pe o se ressent del gust de principis del sigle XVI, época de reconstrucció, contentse elements gotich amb altres del mes florit Renaxement y berretjantse assuntos biblichs amb representacions profanes. Així y tot no dexa de ser una preuadíssima joia d' art.

A la emborada del chor s' axequen dues soberbies trones de pedra. La de la banda de l' Epístola, grandiosa, un poch sexuga pero rica de linies arquitectoniques y de bo-

nes escultures, principalment uns baxos-relleus representant episodis de l' hlstoria evangelica. L' altre es mes petita pero mes graciosa y esbelta y de tanta bondat y bon gust en los treballs.

Les tres naus, de 44 m. d' altaria la central per 20 m. d' ample, y 30 m. per 10 m. les laterals acaben amb sendes capelles en lloch de reunir-se en l' absit clasich derrera el presbiteri. Ens ocuparem no m. s en la co-

El sepulcre d' el Rey en Jaume.

responent a la nau central que constitueix el presbiteri y s'enfonza fins a 25 m. amb una elevació de 30 m. per 16 m. d'ampla-

ria. Té el nom de Capella Real y en mitx s'hi alsa una modesta urna cineraria amb les despulles de D. Jaime II primer rey in-

dependent de Mallorca. A uns 11'50 m. corr voltant la capella una gornisa amb deu hermoses represes aon descansen altres tantes imatges qu'acentuen l'arrèncada dels

archs torals. Per damunt s'axequen uns finestrals elegantíssims amb vidres de colors els dos de mes endins y paredats els demés. Hermosíssim efecte produiría si tots esti-

guessen uberts. Antigament el chor (1) ocupava els costats d'aquesta Capella y avuy encara se veu derrera l'Altar Major la *Sede Episcopal* de marbre blanc d'Italia, obra notabilíssima per la puresa d'adornos y pulcritud d'execució, a la que s'hi puja per una doble escalonada.

Par demunt s'obri una altre capella haix de l'advocació de la SS. Trinitat, enrevoltada d'hermoses clareboyes, donant al temple una gracia admirable.

En el centre d'l presbiteri hi ha l'Altar Major. Es de gust xurriqueresch y xerech de tot. Derrera y adossat a eil se conserva l'antich retaule gotich, d'extraordinari valor artistich, y per ventura la millor joya de tota la Seu. ¡Llastima no ocupi un lloch mes visible y principal!

Poseheix també la Catedral un tresor riquíssim, del que no mes farem menció dels dos magnífichs candalers de plata repujada y cisella la qu' a mes del seu valor real son notabilíssims per l'artistich. «Son d'estil barroch, pero tan bellíssimament proporcionats, d'un gust tan esquisit y un modelat

(1) Tenim entés que nostron Ilm. y Rdsim. Senyor Bisbe te pensat restituirlo al mateix lloch encarregant el projecte al notable arquitecte catalá D. Antoni Gaudí. Axí resultaría molt mes gran y espayosa la nau central, donchs no hi ha cap dupta de qu' el choren el lloch qu' está estorba y embarassa, aumentant el mal efecte la falta d'exornació interior.

tan pulcre que proven que no hi ha cap estil despreciable quant el qui 'l manetja possehex un vertader temperament artistich.» (España Artística Arqueológica monumental). Els angels que sostenen les branques son d'una gracia y una veritat inimitables, les curves de les fulles de cart que los sostenen son elegantíssimes.

Despres d'aquesta desmanyota la resenya caldría referir l'historia de la grandiosa Catedral, pera *exclusus spatiis iniquis* no mes ferem constar que provablement fou comensada pel Conqueridor l'any 1230. El pla d'aquest que se limitava a una construcció demunt la base de la Capella Reai degué ser ampliat per son fill D. Jaume II, rey de Mallorca, pero els disgusts y guerres qu' afligiren la existencia de tan bon monarque impediren, de segur, que proseguís l'obra y quant l'anexió de sos Estats a la Corona d'Aragó a'gun temps despres de sa mort, hagué de continuarla el Clero y el poble mallorquí sense gens de socors oficial. No es d'admirar, donchs, qu' els treballs se perllongassen durant quatre sigles, fins qu' a l'any 1601 amb la conclusió de la portada principal, en temps del Ilm. Bisbe Vich y Manrich, se doná per acabada l'obra. Passaren dos sigles y mitx sense tornarla comensar fins que mitjansant el sigle XIX se construí el frontis principal.

S. GALMÉS.

Tomant sa murada

Vat-aquí s'estat d'el derribo de ses murades el dia 25 de Janer.

El lectô pot veure sa gran esplanada ahont antes s'aixecaren els murs de pedra.

Tomant sa murada.

LA VIDA Y LA MORT

Als meus benivolguts amics
Mossen Bartoméu y Mossen Nicolau Cortès.

PETIT POEMA FANTÀSTIC

Premiat en el Certamen del Centre de Lectura de Reus, l'any 1893, y no publicat fins ara.

«...Et mors ultra
non crit.»
(Apocalipsis)

III

LO QUE DIU LA VIDA COM CIRCULA PER TOT L'UNIVERS

—“Ma força tes despuïes vivifica
y de destruir t' alabas? (li réplica
la *Fada de la Vida* ardidament)
En la cadena de Natura bella
sempre que tu la romps, jo sald l' anella,
jjo som l' ullada de l' Omnipotent!

“La podrida materia y la cendrisa
les regions mes estèrils fertilisa;
mor la fembra *dant vida* als seus fillets;
alç un poble hont els tigres udollaren;
hont els bronzits del vent sols hi sonaren
ressonen cantories d' aucellets...!

“Es un *esclat de vida* la tempesta,
l' atac dels elements contra la pesta;
y el camvi, la batalla, l' moviment
declaran ma presència benhaurada;
l' aleteig gegantí de la ventada
llevors de vida escampa provident!

“La podridura, la fredor, l' escoria
son tres petjades... Ah! ¡la meua gloria
pregona el colomet enamorat.
lo foc del sol, els raigs de las estrelles,
del blavós univers les maravelles,
y fins cad' àtom de l' immensitat!

Jo vest la Primavera d' esmeralda
y de garrides flors li omplen la falda
y del sol la cinyesc ab la claror;
jo visc sota dels gels de la ivermada;
jo coron de roselles l' Estivada
y regal dolços fruyts a la Tardor!

Don al auell son musical llenguatge,
frondositat al misteriós boscatje,
a la planura rems y espigas d' or;
al cavall de l' Arabia lleugeresa,
força al lleò, á la tórtora tendresa
y al subtil papalló tintes de flor!

“Don a l' abella son instinct d' artista
y manya al cuc de seda; clara vista
y vol potent a l' àliga capdal;
vigor y corpulencia a la ballena
que llançant dos bròlls d' aigü quant alean
solca ab orgull la fonda mar glacial!...

“Flexibles peixos de bronyida escata
del oceà sota el mirall de plata
s' encalsan y festejan ab dalit;
y ab copinyes, cornets y mareperles,
ab verdes gasses y enfilays de perles
y branques de coral los faig un llit...

¡“Som la força potent per qui gravita
un mon vers l' altre mon; jo pos la fita
al imperi d' un sol y un altre sol;
al univers cinyesc la Láctea Vía;

com onejants torrents de pedreria
jo empény les nebuloses en son vol!

¡“Som idea, bellesa y armonía;
sens morir mav, renesc; y cada día
omplen la creació de mon perfum.
Som Fènix qu' aleteig dins cada flama,
faig vibrar cada cos, mog cada rama,
y vaig colcant en cada fil de llum...!

“Lo *fiat* retorná dins la negrura
del caos primitiu; ab la llum pura
vaig neixer del Senyor Omnipotent!
Va perdre a Adam ab tenebroses manyes
la serp, y Adam morí; de les entranyes
nasqueras tú, de l' infernal serpent!

“Mata, si pots, del esperit la flama;
l' eterna humanitat que pensa y ama;
dels mons la perdurable joventut...!
Mata, si pots, l' *idea* lluminosa
qu' ix de l' inteligencia cavilosa;
mata el poder etern de la virtut!

.
.

IV

“LA MORT,, ESPLICA LA NECESSITAT DE MORIR

—“Creguent-me cruel ¡oh Fada! t'equivoques:
tail de lá vida les mesclades troques,
pero nó per destruir sense pietat.
Faig perdre á la materia la figura
y don al esperit goig y ventura
y li obr les portes de l'Eternitat!

“De l' homo just y recte ¿qu'en sería
si no acabassi mav eixa agonía
en que viu de miserias combatut?
si no finís jamay eixa batalla
y el superb y l'impur y el vil canalla
pera sempre escarnissen la virtud?

“Si els usurers gaudissen les riqueses.
y els déspotas dictassen llurs fiereses
de la Justicia profanat l'altar;
y els luxuriosos deleitable vici
gosassen, sens que jo lo precipici
de la tomba á llurs peus pogués cavar?

“Si del *mal* no finissen may les obres,
sens esperança els bons, els justs, els pobres,
duptar podrian del amor de Deu..!
La pensa humana al infinit aspira;
per l'infinit la voluntat sospira...
jo faig lograr a l'hom el desig seu!

“Cinyesc de gloria resplendent corona
a la púdica verge, á la mätrona
modélo de virtuts, al penitent,
al qui en Deu te posada l'esperança,
y serva la Justicia y la Templança,
y al *hom caritatiu*, manço y prudent.

Il·lustració Mallorquina

"Jo entrec el premi d'inefable gloria
al qui lluita ab el el Mal guanyant victoria,
y a aquell qui aixuga el plant de l'afligit;
al qui per sos devers se mortifica.
al missioner qui santa fé predica,
al *net de cor* y al pobre d'esperit....

.....
.....

V Y ÚLTIM

SEGUEIX PARLANT L'ANIMADA ESTÀTUA, PERO
LA FADA DE LA VIDA L'INTERROMP, ANUN-
CIANT LA RESURRECCIÓ DE LA CARN Y LA
VIDA PERDURABLE.

—"Jo don llores d'eterna benhaurança
"al qui a l'estat de perfecció s'atança,
"y al màrtir de l'idea y del amor..!
—";Tot aixó no hu fas tú! (respon *la Vida*)
"puix que l'ànima viu, del cos eixida
"y jamay s'extingueix sa resplandor!

"¡Guspira som de Deu!
".....Lo darrer dia
"als sons de celestial frompeteria
"les sepultures totes s'obrirán;
"s'animará la carn fresca y sensible;
"de la trompa d'argent al só terrible
"la freda pols y els ossos reviurán!

"Llevores dexondits dintre els ossaris

"els esqueletos ab llurs blancs sudaris
"s'aixecarán entre gemecs y plor:
"y dins llurs calaveres animades
"el cervell bullirá, y les bategades
"novament sentirán adins ei cor!

"¡Tú *vensut* quedarás!
".....y ma victoria
"coronarà el Senyor, qui ple de gloria
"servint-li irat el llamp de missatjer,
"voltat de les celestes Jerarquies
"y als sons d'atronadores armonies
"descendirá terrible y justicier!....

"Després del *darrer dia*, sublimada
"mos braços estendré per l'estelada
"volta del firmament, ab majestat;
"y sempre *els mals* viurán ab captiveri;
"y *els bons* viurán en lo celest imperi
"y gosarán ditxosa eternitat...!!

.....
"Aixi digué.
"..... Y el sol ja se ponía.

Llampegant de claror y de poesia
la *Fada de la Vida* s'enlairá.
El *Geni* s'assentá en la sepultura
y estatua torná a esser de pedra dura....
: : : : :
y de l'espai en la rojenca altura
un càntic á la *Vida* ressoná!...

JAUME POMAR.

Els arbres de la Rambla

Al sortir aquest número segurament tots
els hermosos arbres de la Rambla estarán ja
en terra.

Ses soques gegantines umplen tot el pas-
seig com animals apocalíptics, el seu bran-

cam pareixen tentáculos enfonsats dins sa
terra com si sa volguessen aferrar an aquell
lloc de tota se sua vida, de una vida espo-
nerosa tirada a perdre ignominiosament.

Si fós posible que aquells arbres parllessen,
seria cosa de durhi
cadiretes, perque
s' en sentirien de
verdes y de ma-
dures.

Desgraciada-
ment, per una co-
sa morta ja no hei
ha poder humá y
així aquell pas: eig
romandrà pelat,
com sa faixina y
el recomenam per
anar a fer voltes
an els que ordena-
ren sa ruina d'
aquells hermosos
arbres, en punt de
mitx dia a devés
es mes de Juny.

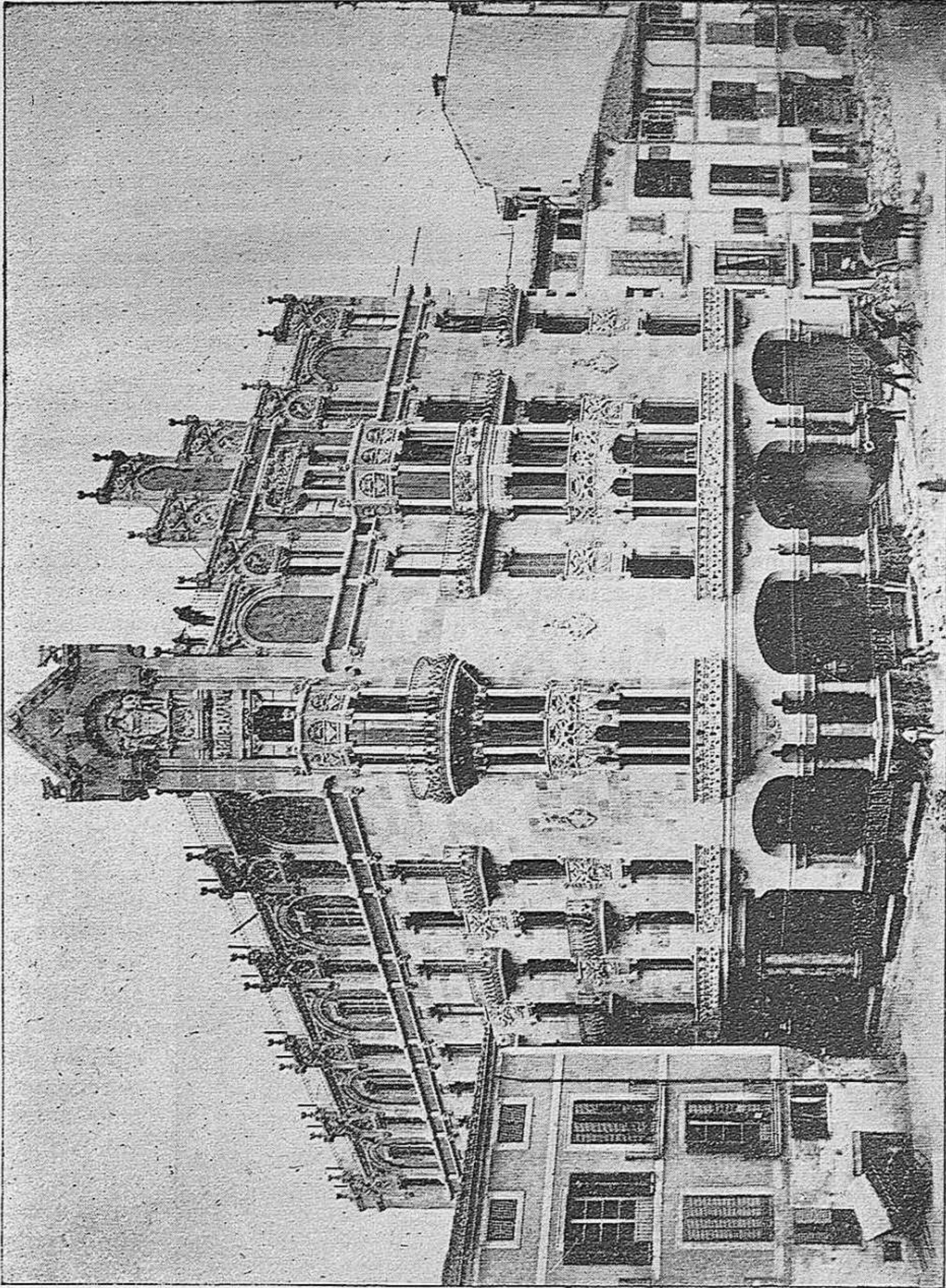

El Grand Hotel

Dins pocs dies s'inaugurarà el Grand Hôtel construït en front d'es Mercat.

Publicam sa fotografia de tan hermós edifici, quina importància es grossísima, no so-

qualsevol categoria, que com se pot comprendre podríem arribar a convertir Mallorca en una terra de recreo aristocràtic, com a Niza.

El Grand Hotel.

lament com obra arquitectònica, sino també per lo molt que pot influir a sa nostra Illa facilitant s'hostelatje a tots el viajers de

No podem menos de felicitar coralment an els patriotes qu' han aixecat tan hermosa obra.

Drogueria d'en Miquel Bestard

Avuy publicam sa fatxada de sa nova tenda de drogueria y ferreteria que el senyô Bertard acaba d'instalá, vertaderament a la moderna, a sa plaça de sa Cortera n.º 2 y 4.

El senyô Bestard comensá es negoci a

agent a ses Balears de sa societat *Unión Española de Explosivos*, y tambe representa s'acreditat Champagne Codorniu y sa casa de Horticultura, arboricultura y floricultura de E. Veyrut, de Valencia.

Drogueria y Ferreteria de Bestard.

que se dedica l'any 1890 an es carré de sa Cordelería, fentse carrec despres l'any 1891, de sa tenda d'es mateix article de Don Joan Pieras.

Desde l'any 1897 es l'únic representant y

Se dedica també á sa venta de pinturas-quincailla y sobre tot á sa d'amiantos, empaquetadures y planxes de goma per maquinaria y a sa d'es desincrustant de calderes, marca *Exelsior*.

TAULA

A

ALCOVER (ANTONI M.^a)

Els conséis del rey Salamó.	2
El bon Jesus á son deixebles despres de la Cena.	6
So's l' home (poesía).	11

AMENGUAL Y OLIVER (J.)

Un ideal.	5
A la vora del mar.	14
Es Moliná.	17
Els aficionats de Palma.	19
En Santiago Rusinyol.	20

ARAGONÉS XELMA (JOSEPH)

Anyorament (poesía).	8
La verola (id.).	10
La primera sardana (id.).	13
Del camp.	21
¿Recordes? poesía.	29

ARIES (F. DE P.)

Carta uberta.	15
-----------------------	----

B

BALLASTER (RAFEL.)

Na Garrida.	4
Son Serrra, La Vileta, Son Moix.	17

BAKADAT (E. DE)

Oda á la Mort (poesía).	21
---------------------------------	----

BODRIA (JOSEPH)

Record.	21
-----------------	----

C

CARBONELL (GUIEM).

Bateix d' aigo salada.	7
Impressió.	15
Armonia humana.	18

COSTA Y LLOBERA (M.)

Adorant (poesía).	6
Flor de maig (id.).	9
La deixa del geni grech.	22

CH

CHAVARRI (EDUARD L.)

Lo dumentge de les roses.	8
-----------------------------------	---

D

DELPONT (J.)

Primaveral (poesía).	8
A la Capella de Manacor (id.).	16

E

ESCALAS (FELIX).

Nit d' estiu.	8
-----------------------	---

ESPIAN (JOAN.)

Adeu siau (poesía).	21
-----------------------------	----

F

FERRER GIBERT (P.)

Terreno.	17
------------------	----

FURIÓ (VICENS.)

Heraldica Mallorquina.	I
	2, 4, 7, 8, 9, 11, 12, 13, 16, 18, 20, 21, 22, 23

G

GALMÉS (S.)

La Seu de Mallorca.	24
-----------------------------	----

GARCIA ROVER (A.)

Plegaria amorosa (poesía).	3
De mort á vida (id.).	8
¡Ben haija 'ls bons cors! (id.).	12
Avant, Palma avant (id.).	15
Amorosa (id.).	19
Flors y espines.	22

H

HERREROS (MANUELA DE LOS)

Notes y armonies del mar (poesía).	2
Dos estols.	6
Amor á la llengua de mos avis (poesía).	10

M

MARTORELL (RAMÓN.)

Pen'amunt (poesía).	19
-----------------------------	----

MASCARÓ (MASJÁ.)

Sta. Miria del Camí.	8
------------------------------	---

MORA (M.)

Tristor (poesía).	7
Dues roses (id.).	22

MUNTANER (JOAN.)

Coses d' estiu.	13
Banys.	14
Cas succehit.	16
Carta estiuenca.	17

N

NEGRE (LEOPOLD.)

Estival (poesía).	13
---------------------------	----

X**X.**

Bartomeu Torres.	9
Cronica ilustrada.	1
2, 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16, 17	
Llibres rebuts.	8
	11, 12
Manacor.	18
Sa companyia d' el Principal	22

Musica**T**

TORRES (BARTOMEU.)	
Flors de maig (cançó).	9
NOTA.--Hei ha endemés á molts de números un esbart de trabais de redacció, noves, notes comiques, geroglifics, endevina-yes, etc. etc.	

GRAVATS

PORTADA per V. Furió. — Calvari de Sagunte (cuadro d' en Rusinyol). — Rusinyol (retrato). — El xiprer de la Sultana (cuadro d' en Rusinyol). — Heraldica Mallorquina (d' en Furió). — CRÓNICA ILUSTRADA. — Qui 'm compra s' endiot? — Pagant sa porcella. — Sa festa de sa Conqui-ta. — Anant á fê els Reis. — Representant els Reis. — Exposició Degouve.

PORTADA (per M. Sarmiento). — L' oració en el bosch (per M. Foix). — Ilustracions de Notes y armonies del mar (per V. Llorens). — Ant. M.ª Alcover (retrato). — Heráldica Mallorquina (per Furió). — Nous concejals de Palma (retratos). — CRÓNICA ILUSTRADA. — Sa festa de Sant Antoni. — Fumant cacau. — Carre de Sant Miquel. — Anant á benehí. — Iglesia de Sant Antoni. — Joan Goula. — Teatre Liric. — Asalt d' armes (historieta muda)

PORTADA (per A. Gelabert). — CRÓNICA ILUSTRADA. — D. Antoni Maura. — Carnaval á Palma. — Fragment d' es desfile. — Venent paperines, Anant p' es Born. — Una estudiantina. — General Weyler. — D. Eusebio Estada. — Don Antoni Planas. — D. M. Enrich Lladó. — D. Ant. Rosselló. — D. Lluís Martí. — Alegoria de Carnaval (p' en Llinás).

PORTADA (per R. Llinás). — CRÓNICA ILUSTRADA. — D. Antoni Maura. — Comte de San Simón. — D. Francesc García Orell. — Bianca Iggius. — Adela B'asco. — Ibra Bardi. — Porta Pintada interiô y exteriô. — Proves á sa murada treballant s' arquitecte. — Un barco japonés.

PORTADA (per R. Llinás). — Un poblet (cuadro d' en J. Mir). — La cala encintada (id.). — Fragment d' el pla d' ensanche. — CRÓNICA ILUSTRADA. — El derribo

de ses murades. — D. Gaspar Bennassar. — Carrê de circumvalació. — Lleo XIII. S' escudra inglesa. — Sortint de la Seu. — ¿Que les tomarem? (historieta p' en Bauzá).

PORTADA (per V. Furió). — PROCESSÓ DEL DIJOUS SANT: Un penó. — Una vexilla. — Jesus fent oració en l' hort. — Jesus azotat. — Ecce-Homo. — La cena (copia d' un cuadro d' en Leonart de Vinci). — Cami del Calvari. — Dolorosa. — Una llanterna. — Un penitent. — Un prohom de la Sang. — Estol de caperutxes. — La Sang. — D. Joan Lladó (retrato). — Cristo jacent (cuadro). — Alegoria de setmana santa (per Llinás). — Altar de la Sang el dia d' el Ram. — Cartell de la procesó

PORTADA (per J. Estades). — Pere de A. Penya (retrato). — Heraldica Mallorquina (per Furió). — CRÓNICA ILUSTRADA: Comprant es xot. — Guarda de xots. — D. Alexandre Fiol y Perera (retrato). — Festa de Portals. — Material de llimpiesa. — Enterro d' una monja. — El Ciclops. — Es cafe Liric. — Proves d' arades. — Pep Talavera (retrato). — Filomena García (retrato). — Vicens Peidrô (retrato). — Excursionistes valencians. — Tarjetes postals d' actualitat (per Furió).

PORTADA (dibuix d' en Rusinyol). — Eduard L. Chavarri (retrato per Gelabert). — Santa Maria. — Fira de Sta. Maria. — Historieta fotogràfica (per Durán). — Heráldica Mallorquina (per Furió). — CRÓNICA ILUSTRADA: Els cartells d' els concurs de sa casa Roca. — Excursió valenciana. — Tarjetes postals.

PORTADA (per J. Ankerman). — Miquel Costa y Llobera (retrato). — Bartomeu Torres (retrato). — Port de Solle. —

Simulacre de la festa de la Victoria.—Heraldica Mallorquina (per Furió).—CRÓNICA ILUSTRADA.—El *Rio de la Platan*.—Corregudes ciclistes.—Els corredors vencedors.—Juan Balaguer (retrato).—Mariano Larra (retrato).—El volcán de la Martinica (historieta).

9

PORTADA.—Un tamborer de la Sala.—Tamboré major de la Sala.—Un massé de s' Ajuntament.—CRÓNICA ILUSTRADA.—Ses festes de sa proclamació del Rey.—El Rey Alfonso XIII.—Recepció á Palacio.—Es general entrant á Palacio.—Es corté del Carme.—Excursió escolar an es Coll d' en Rebasá.—Excursió escolar à Lluch.—Dos naufrags.—El nou Alcalde.—Bendició d' una bandera en es corté de Sant Pere.—Massé de la Diputació.

10

PORTADA (cuadro d' en Cáffaro).—Jascinto Verdager (retrato).—Heraldica Mallorquina (per Furió).—CRÓNICA ILUSTRADA.—Congrés agrícola.—Expedició á s' Albufera.—Anant an els toros.—Antoni Montes (retrato).—Els bous.—En Rafel Gonzalez (Machaquito).—Lluisa Fons.—Amparo Borno.—Sra. Contreras.—Cosme Bauzá.—Sr. Gil Rey.—Sr. Simonet.—Sr. Reus.—Sr. Barrenas.—Son Vent (Establiments).

11

PORTADA (per J. Mir).—Entrada del Rey en Jaume (cuadro).—Heraldica Mallorquina (per Furió).—CRÓNICA ILUSTRADA.—La festa de Sant Joan: repartiment de coques.—Maniobres militars: el general Governadó y els seus ajudants.—Maniobrant.—Un alto.—S' artillería de montanya.—Tropes en marxa.—Segadors deixant sa feina.—Corona que dedica s' Ajuntament à Mossen Verdager.

12

PORTADA.—Un forner Balear (estatua per L. Rosselló).—En Llorens Rosselló (cuadro).—Busto de marmol, Estudi en guix, escultura, medalló en guix, busto en marmol y busto en bronzo (p' en L. Rosselló).—Cosas d' estiu (ilustració per Llinás).—Heraldica Mallorquina (per Furió).—CRÓNICA ILUSTRADA.—Iglesia de Sant Marsal.—Grupo de venedors y ciutadans.—Dues pageses.—Es ball.—Festa de Sant Cristofol.—Anant à ses corregudes.—Corregudes à sa planada de Can Perentoni.—Es nou Governadó.

13

PORTADA (per R. Llinás).—Banyos (ilustració per Sarmientos).—A la vora

del mar (id per Llinás).—Establiments de banys.—D. Jeróni Rosselló (cuadro).—CRÓNICA ILUSTRADA.—Tomant els arbres.—El Vitoria.—Barques d'es Club sortint d'es port.—A la vela.—Dins sa bahía.—Club de Regates.—Arribada d'es nou capitá general.

14

POTADA (per B. Llinás).—Carta uberta (ilustracions id.).—FESTES DE SES MURADES.—Grupo de xeremiés.—Trempanant els instruments.—El xeremiés p'es carré de S. Miquel.—Grupo d'infants sortint d'es Liric.—D.ª Maria Weyler.—Grupo d'invitats an es derribo de sa primera pedra.—S'Alcalde dirigint sa paraula an es public.—El secretari de s' Ajuntament lletgint sa R. O. concedint es derribo de ses murades.—Sa tribuna de la Sa amb sa primera pedra tomada de ses murades.—La Sala adornada.—S'arc de Mar y Tierra.—Entrada an es Born.—Carré del Conquitasdor.—Jardí de la Glorieta.—Carré de Colon.—S'arc de La Económica.—Fragment d'el saló de sessions durants'acte de declaració de fills ilustres. La plaça de Cort.—D. Eusebio Estada nou fill ilustre (retrato per Anckerman).—Conte San Simón nou fill ilustre (cuadro per V. Furió).—Tendido de s'ombre a sa novillada presidida per la senyoreta Weyler.—Colacacio de sa primera pedra per s'Escola modelo.—Piqueta amb que fou tomada sa primera pedra.—Obrers tomant sa murada.—Recort d'altre temps quant tomaren sa murada d'es Moll y de devant sa Llonja.—La Sala iluminada (fotografía de nit).—El jardí de la Glorieta (fotografía de nit).—Arc de sa lum de Manacor.

15

PORTADA Una pagesa.—CRÓNICA ILUSTRADA.—Exposició d'objectes religiosos.—Vitrin de copons, calis y capetes per copons.—Secció de roba blanca.—Una capa.—Capella d'es Centre Eucaristic.—Un canalobre per l'iglesia de San Cayetano.—Un sagrari per sa mateixa iglesia.—Casulles.—Heraldica Mallorquina (per Furió).

16

PORTADA: Porto-pí.—Un cotxo.—Un tranvia.—*Porto-pí*.—Sa culasa, Sortint á pescâ.—Recohint el bolitx, senyoretas bogant.—*Terreno*.—Un *chalet*.—Grupo de cases an es cami.—Vista amb sa lluna.—Vista general.—*Son Serra, Sa Vileta, Son Rapinya*.—Entrant á Son Serra.—Un jardí.—Un carre.—L'iglesia.—*Es Molina*.—Pescant.—Molins.—

Sortint de missa.—Sa Roqueta.—Carta estiuença, (dibuxos de Llinás).—CRÓNICA ILUSTRADA.—D. Joan Rubí.—Locomoto-
ra Alfonso XIII 17

PORTADA.—(cuadro d'en Gelabert).—Puig de Galatzó (ilustración per Llinás).—Antoni Gelabert (retrato).—Flors.—An es mollet.—La Seu y sa Llonja.—Un molí y Pescant (quadros d'en Gelabert).—Heráldica Mallorquina (per Furió).—MANACOR.—Roques d'es castellet.—Monument ciclopí.—S'abeuradó.—Iglesia parroquial.—Carré d'en Bosch en día de fira.—Plassa d'es conte de Sallent en día de fira.—V.stes de ses coves d's Drac d'el Pirata y d'el Por 18

PORTADA Italia Vitaliani (retrato).—La Vitaliani en «Cavallería Rustic in 1».—La companyia Llinás an es final d'Electra.—Sa companyia d'en Ribas a *La Señora Capitana*.—Carlo Duse (retrato).—Pep Ribas (id).—Un jardí (quadro d'en Gelabert).—Campanar de Sta. Eulalia.—Nota d'actualitat 19

PORTADA Castell d'el Rey (cuadro d'en Rusinyol) —Exposició Rusinyol.—Vista general d'Ibiza.—Ilmo. Sr. D. Joan Torres (retrato).—M. I. Sr. D. Joan Marí (retrato).—Ran de la Penya d'Ibiza.

—Heráldica Mallorquina (per Furió).—Un discurs acadèmic (historieta fotogràfica per aurán). 20

PORTADA Vista parcial d'es Cementeri.—Cementeri de Palma (vista general).—Cornna d'en Ernest Canut; davant sa porta d'es Cementeri y davant sa tomba.—Arturo Baratta (retrato).—Palermi Lery (retrato).—El baritono Puiggerner (retrato).—Elbaix Banquells (id).—Palermi Lery á la *Bohème*.—Heráldica (per Furió).—Material electric d'en Ahlemeyer 21

PORTADA Recordant ses juventuts.—Sa fabrica d'electricitat Ahlemeyer.—Heráldica.—El tenor Balasch 22

PORTADA S'Orfeó Mallorquí.—S'estandart de s'Orfeó.—D. Andreu Gelabert.—D. Joan Valenzuela.—Fe it barar s'e diot.—D. Joan Oliver (Maneu).—El clown Weldeman.—Heráldica 23

PORTADA per Llinás.—La Seu vista desde sa bahía.—Portal gótic de la Seu.—Vista interior de la Seu.—Sa custodia de la Seu.—Un canalobre.—El co de la Seu.—Es sepulcre d'el Rey en Jame. Tomant sa murada. Es abres de la Ramba.—Els Gran Hotel.—Tenda d'el Bestard. 24

An els nostros lectors.—Amb aquest número mos despedim d'els nostros abonats y d'es públic en general, no sernos posible sostani mes temps una publicació tant costosa

Hem fet lo posible per sostenirla però els molts de gastos que representa y els pocs números que se colocaven, mos ha decidit á aplegâ els trastets, esperant una altre ocasió més favorable per ferla reviuere.

